

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

22 Nisan 1898'de Kahire'de Kürdistan adıyla yayınlanan ilk Kürtçe gazeteden bugüne onlarca gazete, dergi ve TV yayın hayatına başlamıştır. Buna karşın 2016 yılındaki KHK'larla birçok Kürtçe gazete, ajans ve TV kapatılmış; birçok gazeteci gözaltı, soruşturma ve tutuklama tehdidinde maruz kalmıştır. Bu nedenle Kürtçe yayınların durdurulması ve Kürt basını üzerindeki baskılar ile yaşanan hak ihlalleri ve sorunların tespit edilerek gerekli tedbirlerin alınması amacıyla Anayasa'nın 98'inci İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Nuran İmir
Şırnak Milletvekili

Türkiye'de her alanda olduğu gibi gazetecilik alanında da Kürtler ciddi baskı ve şiddet politikaları ile karşı karşıya kalmaktadırlar. Her geçen gün artan baskılar karşısında gerçek habere ulaşmak hakikati halka ulaştırmak için çalışmaktadırlar. Dünya basın tarihi içerisinde ilk defa 19'uncu yüzyılın sonlarında diğer uluslar gibi Kürtler de basın – yayın araçlarının ulusların gelişimindeki etkisini kavradılar. Buna bağlı olarak ilk Kürtçe gazete, 22 Nisan 1898 yılında Mısır'ın başkenti Kahire'de Mikdad Midhad Bedirhan tarafından "Kürdistan" adıyla çıkarılmaya başlanmıştır. Sonraki yıllarda Osmanlı devletinin sansür ve baskıları sonucunda Kürdistan gazetesi Avrupa'nın çeşitli kentlerinde yayın hayatına devam etmiştir. Yayın hayatına başlamasının üzerinden 123 yıl geçen Kürdistan, bugün Kürt basın faaliyetleri için bir milat olarak kabul görmektedir. Bu nedenle 22 Nisan, Kürt Gazetecilik Günü olarak kutlanmaktadır.

Fakat o günden bugüne Kürt gazetecileri üzerindeki baskı politikaları her geçen gün artarak devam etmiştir. Bugüne geldiğimizde, Kürt basın faaliyetlerinin ciddi bir şiddet cenderesine alındığını söyleyebiliriz. Haber takibi sırasında şiddete ve hakarete maruz kalma, haberlerinden dolayı hakkında soruşturma açılma, gözaltına alınıp tutuklanma adeta rutin bir uygulama haline gelmiştir. Özellikle 15 Temmuz darbe girişiminden sonra 20 Temmuz 2016 tarihinde ilan edilen Olağanüstü Hal (OHAL), Kürt basını üzerinde ciddi bir etki bırakmıştır. Çünkü OHAL ile birlikte, Kürtçe-Türkçe yayıncılık yapan gazeteler, dergiler, haber ajansları, televizyon kanalları ve matbaalar kapatılırken birçok gazeteci ve dağıtıcı tutuklanmıştır.

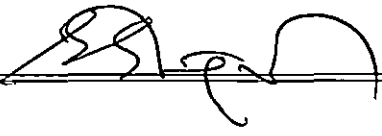
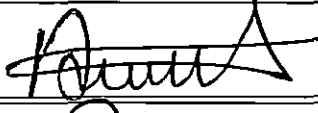
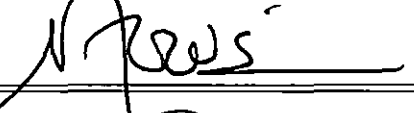
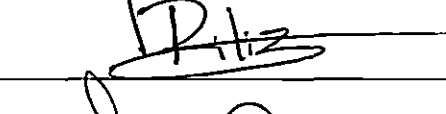
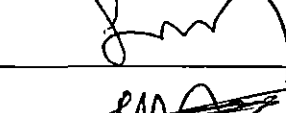
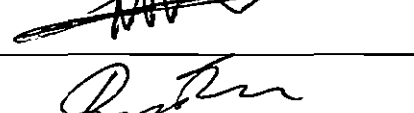
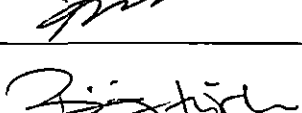
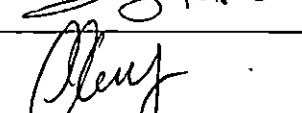
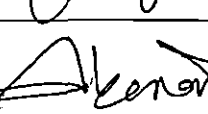
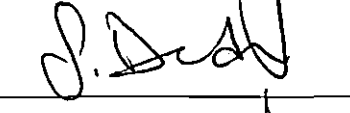
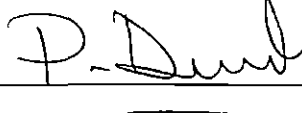
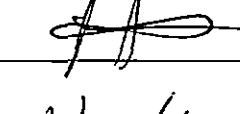
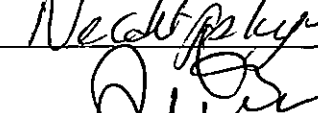
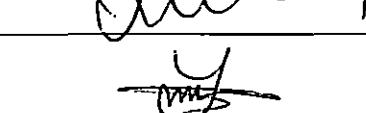
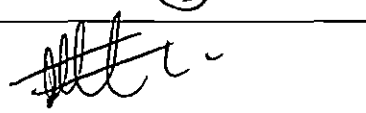
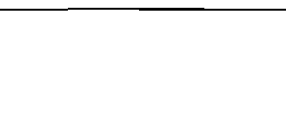
OHAL kapsamında 29 Ekim 2016'da çıkarılan Kanun Hükmünde Kararnamelerle (KHK) Özgür Gündem ve Azadiya Welat gazeteleri ile Dicle Haber Ajansı (Diha) ve Jin Haber Ajansı (JINHA) gibi kuruluşlar kapatılmıştır. Tabii OHAL sürecinde sadece Kürt basını değil, muhalif basının tamamı cezalarla ve sansürle tasfiye edilmek istenmiştir. Bu süreçte iki yüze yakın basın – yayın kuruluşu kapatılmış, binlerce gazeteci işsiz durumuna düşmüştür. Bunun sonucu olarak Türkiye bugün Basın Özgürlüğü Endeksi'nde 180 ülke içerisinde 154'nci sıradadır.

Sadece 2020 yılı içerisinde 79 gazeteci gözaltına alındı, 24 gazeteci tutuklandı, 19 gazeteci saldırıya uğradı, 17 gazeteci kötü muamele tehdit ve ajanlık dayatmasına maruz kaldı, 54 gazeteci hakkında soruşturma açıldı, 53 gazeteci hakkında dava açıldı, 8 gazeteye ilan reklam cezası verildi, 43 gazeteci toplam 150 yıl 15 gün hapis ve 56 bin 310 lira para cezasına çarptırıldı. 1960 haber ile 145 internet sitesine erişim engeli getirildi.

Van'da işkence iddialarını gündeme taşıyan ve deşifre eden gazeteciler tutuklandı, iktidarın içinde olmadığı iktidarı eleştiren her gazeteci hedef haline getirildi. Bugün 2021 yılındayız, Kürt gazeteciler günü olan 22 Nisan 1898'den bu yana bütün baskı ve zulme rağmen hakikatin ve gerçek haberin takipçisi olmaya devam etmişlerdir.

Kürt gazeteciliği bir yandan iktidarların baskılarına direnirken bir yandan da eril zihniyete karşı kalıpları yıkarak yeni bir soluğu medya alanına kazandırdı. Türkiye'de ilk kadın haber ajansı Jin Haber Ajansı (JİNHA) 8 Mart 2012 de başlayarak Kürt kadın gazeteciliği ile medya alanında yerini aldı. JİNHA, 30 Ekim 2016 günü KHK ile kapatıldı. Her alanda olduğu gibi medya alanında da kadına karşı şiddet politikaları varlığını hissettirdi.

Bu bilgiler ışığında Türkiye'de Kürtçe yayın yapan basın kuruluşlarının kapatılmasının sonuçlarının, Kürt basın – yayın faaliyetlerinin karşılaştığı engellerin ve basın emekçilerinin yaşadıkları zorlukların tespit edilerek gerekli tedbirlerin alınması amacıyla Meclis Araştırması açılması bağımsız ve tarafsız gazetecilik için elzemdir.

1	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
2			
3	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
4	MEHMET RUŞTU TIRYAKİ	BATMAN	
5	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	
6	SEMRA GÜZEL	DİYARBAKIR	
7	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	
8	RIDVAN TURAN	MERSİN	
9	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	
10	OYA ERSOY	İSTANBUL	
11	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	
12	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
13	SAİT DEDE	HAKKARİ	
14	PERO DUNDAR	MARDİN	
15	SIDIK TAŞ	SİİRT	
16	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
17	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
18	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	
19	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
20	TAYİP TEMEL	VAN	